

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt VII. Abb. & a Fratrib. Cryptæ Ferratæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

statum laicalem redigebatur, ut ita poenitentiae collum subderet. Concilium Neocaesar. *can. 1. Tolet. 4. can. 44.* ibi: *Oportet canonibus in tali scelere proditum à clericatus ordine submoveri, & poenitentia triennio deputari.* Epau. *can. 21.* *Si presbyter crimen capitale commiserit, ab officii honore depositus in monasterium retrudatur.* Cabilon. *can. 30.* *Ut gradu amisso agenda poenitentiae gratia in monasterio, &c.* Agathense *can. 50.* *Ab officii honore depositi in monasterium retrudantur, & ibi tantummodo quamdiu vixerint, laicam communionem accipiant.* Notavi in *cap. clerici 4. de excess. Pralat. Concil. Tolet. 4. can. 43.* Subservit huic observatiunculae ex arcanis juris civilis venustum militiae armatae exemplar; quippe cum milites torqueri ob militiae dignitatem non valerent, *l. 3. §. 2. ff. de re milit. l. militis, Cod. de questio. docetur in l. 7. ff. de re milit.* quod proditores milites, aut transfugae exauthoritati

torquentur. Planè quod Modestinus inquit, cum qui ad hostes confugit, & redit, torqueri ad bestiasque damnari, vel ad furcam, quamvis milites nihil eorum patiantur, *l. 3. §. is qui ad hostem 10. ff. de re milit.* sic equi dem esse temporandum existimo, ut qui ad hostem confugit, & redit, si miles erat, nec torqueri, nec ad bestias, nec ad furcam damnari possit, juxta legem *2. ff. de re milit.* nisi exauthoratione praecedente, ad ordinem paganorum redactus fuisset. Proinde apud Ammian. Marcel. Lampadius Praefectus falsi insinulatus, prius quam torqueretur, dignitate privatus fuit. *Fallaciarum* (ait Ammianus Marcel. *lib. 15.*) *nube discussa, Imperator doctus relatione fidelis, abrogata potestate Praefecti, Lampadium statui sub quaestione praecipit.*

d *Arctis monasterii.*) De qua poena detractionis in monasterium egi in *cap. 1. de regul.*

CAPVT VII.

Abb. & a Fratrib. Cryptae Ferratae.

Constitutus in praesentia nostra. *Et infra:* Licet autem in instrumento Episcopi Lavitani expressa fuerit certa poena, quam pars contractum non servans, solveret observanti: cum tamen utraque pars venisse contra illum, ex confessione propria convincatur, cum & pars vestra subtraxerit Episcopo pensionem, & Episcopus procuracionem exegerit ab eadem Ecclesia, sicut oconomus proposuit memoratus, utramque partem ab ea reddimus absolutam.

NOTÆ.

1. **A**bbati & fratribus. Ita etiam legitur in *cap. constitutus, de religiosis domibus*, ubi extat alia pars hujus textus, & ibi praesentem inscriptionem exposui.

COMMENTARIUM

2. **C**um praesens rubrica generaliter concipiatur de poenis, non solum sub ea agitur de poenis delictorum, verum & de poenis conventionalibus consensu partium statutis, de quibus in praesenti textu, & in *cap. suam, infra.* Est autem poena conventionalis, promissio confirmans praecedentem obligationem, aut causam, & ad ejus implementum reum impellens, sub comminatione praestandi aliquid certum: & talis obligatio tendit ad confirmandam priorem, ut docent Cujac. in *l. si ita 97.* Donellus in *l. si homo 69. num. 5. ff. de V. O.* nec requirit priorem obligationem, sed causam, veluti si dixerit stipulator: Si domum non fabricaveris, centum dabis. Quia fabricatio domus tunc non est in obligatione, cum promissa non sit, sed in causa. Unde promissor liberatur domum fabricando, quia est causa debendi; sed peti ipsa fabricatio non potest, *l. si penum 24. ff. quando dies legati cadat, l. obligationum 24. §. ita, ff. de V. O.* Unde cognoscitur, poenam de qua in praesenti textu, adje-

ctam fuisse ad firmandam transactionem inter Episcopum Lavitanum, & monasterium inquam, de qua in *dict. cap. constitutus.* Et ita non caute, sed conventioni poena accessit. Etiam sciendum est, poenas conventionales quocumque eventu esse solvendas, licet nulla culpa possit imputari promissoribus quia non tantum promiserunt diligentiam, sed praestationem, seu factum, *l. si rajechie 9. ff. de nautico fenore, l. ad diem 77. l. stipulatio 38. §. si quis, ff. de V. O. l. qui autem 14. §. sed si quis, ff. de constit. pecunia, l. sancimus 26. C. de fidejuss. docent in dicta l. 38. Alciatus num. 31. Cujacius, Duarenus, Donellus, & Giphanius: Sanchez lib. 1. de matrim. disput. 26. num. 6. Pichardus in §. si quis alium, num. 31. Instit. de inutil. Grotius de jure belli lib. 2. cap. 15. num. 16. Fachineus lib. 3. contror. cap. 10. & si ambo ex contrahentibus poenam promiserint, & factum promissum non adimpleverint, uterque ad poenam manet obligatus: sed quia paria delicta quoad poenam privatam mutua compensatione tolluntur, *l. viro, ff. solut. matrim.* probavi in *cap. final. de adult.* ideo hoc casu poena compensationi locus est, *l. si ambo, ff. de compens.* Unde rectè in praesenti specie Innocentius decrevit, quod cum tam Episcopus, quam monachi promissum non adimpleverint, poenam ex utraque parte commissam esse, & sic neutrum ex eis poenam petere posse.*

CAPVT VIII.

Idem Priori a S. Fridiani, & Magistro B. Canonico Pisano.

Super his, de quibus nos consulere voluistis. *Et infra:* Clericus autem, qui pro eo, quod varia verat coram vobis, de mandato nostro captus est, & detentus, infamiam non incurrit.

NOTÆ.